

ZOMBOR és VIDÉKE

P O L I T I K A I L A P.

Szerkesztőség:

Kossuth-utca 166. szám, Falcione-féle házban.

Kiadóhivatal:

Oblát Károly könyvnyomdája, Kossuth Lajos-utca.

Feljelős szerkesztő:

Dr. ALFÖLDY ÁRPAD.

Egész évre 6 frt. — Félévre 3 frt. — Negyedévre 1 frt 50 kr.

Egyes szám ára 8 kr.

Netánitók: Egész évre 4 frt. Félévre 2 frt. Egy negyed évre 1 frt

Megjelenik minden vasárnap és csütörtökön.

A miniszterelnök és Apponyi Albert gróf a volt bács-megyei nemzeti párt tagjaihoz.

Szemző Istvánhoz, a volt bács-megyei nemzeti párt kitünő elnökéhez Széll Kálmán miniszterelnök folyó évi május hó 13-ikán a következő sorokat intézte:

Nagyságos úr!

A Bács-Bodrogh vármegyei nemzeti párt feloszlása alkalmából hozzám intézett üdvözlő sürgönyét köszönettel vettem.

Élőnk örömmel töltött el a bizalomnak személyem iránt is megnyilatkozott eme kifejezése, s midőn úgy önnök, mint elvtársainknak őszinte köszönetet mondanék a szives megemlékezésért, azon megnyugtató reményben vagyok, hogy hazánk javára irányzott önzetlen tevékenységemben támogatásukra számíthatok.

Kiváló tisztelettel
Széll Kálmán.

Apponyi Albert gróftól pedig ugyanakkor a következő sürgöny érkezett Eberhardból:

Nagyságos Szemző István úrnak
Zomborban

Örömmel és hálával látom, hogy az új aerában is együtt vagyok veled és bács-megyei kipróbált régi elvbarátaimmal.

Hivatásunk: csak változott alakban és több erővel, a régi marad. Buzgóságunk is legyen a régi. Ölel

Apponyi Albert.

Mit jelentenek ezek a sorok?

Akinek szíve van, az első tekintetre is meghatottsággal teszi le a hódolat adóját Magyarország e két nagy szellemének nekünk: bács-megyeieknek szóló megnyilatkozásai előtt.

Aki Apponyi Albert grófnak és Széll Kálmán miniszterelnöknek tetteit, beszédeit figyelemmel kísérte, az önkénytelenül is bámullattal hajlik meg lelki

nemességük, tudások és államférfiui nagyságuk előtt.

Mindkettejüknek főjellemvonásai: a finomság, gyöngédség és élőkélőség. Ezek a tulajdonságok pedig, amint a nyugati nagy nemzetek történelme igazolja éppen úgy nem a gyöngédség jelei, aminthogy a legtöbb brutalitás nem az erőnek, hanem az erőtlenségnek a megnyilatkozása. Az ilyen modorú államférfiak a legfőbb biztosítékai annak, hogy ameddig ők lesznek országunk vezető szellemei, addig parlamentáris harcaink sohasem fognak eldurvulni.

Nem a véletlennek a műve az, hogy éppen Apponyi Albert gróf és Széll Kálmán, az ország legjobb modorú férfiai lettek a »béke« megteremtői.

A kigyezés óta forrongott Magyarország eleget. A felzaklatott elemek rettentő robajjal és zajjal, ádáz dühvel estek egymásnak. Keresték a maguk helyét és elnyomni igyekeztek azokat, akiketől a saját létüket féltették. Ez az elhelyezkedési művelet pedig nem lehetett egész simán, mert küzdelem volt a létért.

Széll Kálmán miniszterelnökben és Apponyi Albert grófban mesterei támadtak a helyzetnek és megfékeztek az elemeket.

Áldásos tevékenységünknek a gyümölcse a »munka« lett.

Erre pedig nagy szükségünk van.

Ha el akarjuk foglalni helyünket a civilizált európai népek között, — erre pedig kötelez bennünket a becsület, a tisztesség, a megélhetés, — akkor nem mondhatunk le a leghatalmasabb fegyverről: a munkáról. Dolgozni pedig csakis az a nép képes, amely nem

gyűlölködik, hanem összetart és jó modorral érintkezik egymással.

Apponyi Albert gróf és Széll Kálmán miniszterelnök példát statálnak ebben a tekintetben.

A házszabályok módosítása.

A képviselőház május 15-iki rövid ülésén jóformán kardcsapás nélkül letárgyalta a képviselőház házszabályainak módosításáról szóló bizottsági jelentést, melyet Horánszky Nándor alkotmányjogi és politikai szempontból tüzetesen, behatóan és tanulságosan megvilágított. A Ház teljes megnyugvással járulhatott hozzá a javaslatához, melynek czélszerűségéről mindenki meg volt győződve. Sőt néhányan még többet akartak a jóból. Másoknak persze még ez is sok volt. Amazok legalább hallgattak, míg az utóbbiak már azért sem akadályozhatták meg a módosítást, mert a békepaktum szerint már előzőleg hozzájárultak mindezekhez a módosításokhoz.

A házszabályok módosítására kiküldött bizottság, habár minden korlátozó utasítás nélkül fogott feladatához, mégis abban a keretben kívánta a módosításokat megtenni, a melyet a béketanácskozmányok során megállapítottak. Ezek a módosítások tehát ugyanabban a terjedelemben, sőt ugyanabban a szövegben jelennek meg előttünk, mint azokról a béketárgyalások során szó volt. Pedig akkor, emlékezhetünk, hogy az alkotmányos szabadság és a parlamentáris szadadság hívei teljesen megnyugodtak ezekben a módosításokban és senki sem akart ennél továbbmenni. Ennek helyességét még kényszerültek azok is belátni, a kit nem annyira helyesbíteni, mint inkább szigorítani akarták a házszabályokat. Erre azonban sem akkor, sem most, de ezután sem lehet szükség. A házszabályok tulszigorítása iránti követelések igen népszerűlenek lettek és teljesen hidegen hagyták az ország közvéleményét. Annnyival is inkább, mivel mindenki a mielőbbi

Selyem-basztruha

8
frt
65
król

valamint fekete, fehér és színes „Henneberg-selyem“ 45 krtól 14 frt 65 krig méterenként — sima, csikos, kecskázott mintázott és damaszt stb. (mintegy 240 különböző fajta és 2000 különböző szín és árnyalatban stb.)

Ruhák s blousokra a gyárból! Privát-fogyasztóknak postabéren, vámantesen s házhoz szállítva.

Minták postafordultával.

Magyar levelezés. Svajczba kétszeres levélbélyeg ragasztandó.

Henneberg G. selyemgyárai, Zürichben (es. es. kir. udvari szállító.)

békés kibontakozást kívánta és ezt a nagy és országos érdeket a tulszigorú követelések miatt és azok kedvéért, a kik a szigorítást annyira akarták, kockára tenni senki hajlandó nem volt. Éppen azért mindenki csak helyeselni tudta Széll Kálmán miniszterelnöknek bölcs mérsékletét midőn arra a helyes álláspontra helyezkedett, hogy igenis, szükségesnek tartja a házszabályok helyesbítését, némely félremagyarázható szakaszainak tisztázását. De ennek egyrészt akként kell történni, hogy ez a módosítás a megrendszabályozásnak még csak látszatával se bírjon; annál kevésbé lehetnek a módosítások oly értelműek, hogy ez által mintegy békőbe veressék a parlament szabadsága, melyet az 1848-iki törvényhozók a demokratikus népképviselési alkotmányos rendszer valóságos palladiumának tekintettek. Éppen azért tisztán és egyedül a képviselőház autonóm hatáskörébe tartozónak jelentették ki a tanácskozás és szavazás rendjének megállapítását.

Miután tisztán ez a helyesbítés volt czélja a házszabály-módosításnak, már ebből a szempontból is érintetlenül kellett hagyni a házszabályok 204 ik §-ának szigorítását a kizárt képviselővel szemben, az erőszakos kiharalalom alkalmazása tekintetében. Mert a képviselőház tulajdoni többsége elfogadta a bizottság azon helyes álláspontját, hogy a kizárt képviselő bizonyára nem fog konokul ellenszegülni a többség akaratának, hanem az előtt önként meghajol. Ennek ellenkezőjére nem volt példa a múltban és hiszszük, reméljük, hogy nem lesz a jövőben sem. Annál kevésbé, mert most még inkább erkölcsi, becsületheli kötelességévé tétetik minden képviselőnek, hogy a Háznak szabályai értelmében kimonodott ítélete előtt önként meghajoljon.

N.

Hírek.

* **Kinevezés.** Báró Vojnits István vármegyei főispán Rumbach Lajos kara-

vukovai községi segédjegyzőt, végzett jogászt, közigazgatási gyakornokká nevezte ki és szolgálatáért a vármegye központjába rendelte.

* **Kinevezés.** A m. kir. belügyminiszterium vezetésével megbízott m. kir. miniszterelnök Martin József községi segédjegyzőt a kizácsi anyakönyvi kerületbe anyakönyves helyettesé nevezte ki.

* **Ev. ref. istentisztelet.** A helybeli ev. ref. gyülekezet, szokott imahelyiségében, folyó május hó 22-én pünkösd hétfőjén d. e. 10 és 1/2 órakor uvaorsora-oztással egybekötött istentiszteletet fog tartani. — Szendy Lajos elkész. Kozma László egyház gondnok.

* **Országos vásár.** Városunkban a legközelebbi országos vásár folyó évi június hó 4. és 5-én lesz megtartva, a mely vásárra az ország bármely vészmentes vidékéről származó egészséges állatok (marha, ló, sertés, juh) felhajthatók.

* **Pályázat.** A zombori kir. törvényszéknél aljegyzői állásra pályázat van hirdetve. Pályázati kérvények két hét alatt nyújtandók be.

† **Eljegyzés.** Simonyi Sándor a zombori kir. törvényszék irodatisztje eljegyezte Ivankovich Anna kisasszonyt, Nemes-Militicsröl.

* **A zombori Sport-egylet új alapító tagja.** Latinovits Géza, országgyűlési képviselő ötven forinttal a zombori Sport-egylet alapító tagjai közé lépett.

* **A Ferenccsatornai fürdő.** A Ferenccsatornai fürdő pünkösd vasárnapján nyílik meg és ettől fogva a fürdőző közönség rendelkezésére fog állni. Városunknak a csatornai fürdő — ugyszólván egyedüli — nyári kiránduló helye, a mely a legkönnyebb és legkényelmesebb módon közelíthető meg. Egyebekről a vállalkozó által kiadott hirdetésny nyújt felvilágosítást.

* **A „zombori kereskedelmi kör” t. tagjainak tudomására adjuk, hogy az alakuló közgyűlés által választott alapszabálykészítő bizottság működését befejezte. Az alapszabályok megvitására és elfogadására immár teljesen készen állnak; és ezért felkérjük a t. tagokat, hogy az e célból f. hó 21-én (pünkösdvasárnap) délután 3 órakor a korzó kávéházban tartandó közgyűlésen teljes számban megjelenjen szíveskedjenek. Zombor, 1899. május 17. Weidinger Lajos s. k. jegyző. Mayer István s. k. elnök.**

* **Kioszk megnyitás.** A városi parkban lévő kioszkot bérlője Hanczmann Ignác folyó hó 18-án, kedvezőtlen idő esetén folyó hó 25-én fogja megnyitni és a közönség rendelkezésére boosítani. A cukrázdát Tantner Ottó helybeli cukrász látja el. A megnyitástól kezdve az egész évad alatt minden vasárnap és ünnepnapon, ugy minden esütörtökön a helybeli czigány, minden szombaton pedig az itteni első tamburás zenekar fog játszani.

* **Eljegyzés.** Scherer Lajos, a helybeli Pock-féle üveg- és porcellán-kereskedés üzletvezetője, eljegyezte Keller Teréz kisasszonyt Zomborban.

* **Érettségi vizsgálatok.** A zombori felső kereskedelmi iskolában az érettségi vizsgálatokra 27 tanuló jelentkezett. Az írásbeli vizsgálat f. hó 16-án, kedden veszi kezdetét, a szóbeli vizsgálat június hó elején lesz. Az érettségi vizsgálatoknak a vallás- és közoktatásügyi miniszterium részéről kiküldött biztosa Kövesligethy Radó dr. egyetemi tanár.

* **Tantner Ottó figyelmébe.** A nagy közönség kívánságának teszünk eleget, amidőn így nyilvánosan is felkérjük, hogy czukrászdája előtt szélesíttesse ki az aszfalt-járdát annyira, hogy pompás süteményeit nyáron át az utcán is lehessen élvezni, Zombor közönségének ezáltal igazí fővárosi gyönyörűségét szerez, amennyiben ízlete a város forgalmának góczpontján van és legalkalmasabb találkozó helyül szolgálhat, ezenkívül pedig az anyagi hasznon felül még nagyon sokaknak a háláját is biztosítja magának.

* **Jogügyi bizottsági ülés,** Zombor szab. kir. város jogügyi bizottsága folyó hó 17-én délután 1/2 órakor ülést tartott, amelynek egyedüli tárgyat a zombori iparosok árucsarnokának, mint szövetkezeten kérelme képezte a Bajai-úti 11. számú telek tulajdonjogának átengedése tárgyában.

* **A parkban pünkösd másodnapján tervezett honvédezenekari hangverseny** — mint illetékes helyről értesültünk, közbejött akadályok miatt elmaradt, — de ezzel nem monduk még le a reményről, hogy azt most már teljesen nélkülözzük, mert a zenekar más alkalommal okvetlenül el fog jönni, hogy kellemes nyári estéken gyönyörködtesse a park sétáló közönségét.

* **Éjjeli csendélet a felső-városban.** A Felsőváros talán a legesdebb, legnyugalmasabb városrész Zomborban. Alig van ott néhány korema, vagy bolt-

A „ZOMBOR és VIDEKE” TÁRCZAJA

Közös „pechünk.”

(A „Zombor és Vidéke” eredeti tárczájára.)

Mottó:

„Cogito, ergo sum. Tehát ha „non cogito”, akkor „non sum.” Én pedig mátlól fogva nem gondolkozom; mondjátok, hogy meghaltam.”

Nyílt válasz a „Z. és V.”-ének mult számában megjelent tárczára.

Apatin, 1899. máj. 15-én.

Szállok az Úrhoz!

Vétkeztem: bűnös vagyok. Bűnös vagyok annál is inkább, mert tárczát írok.

Ruhámat a testemről letépezem (figyekezem mentől rongyosabbat ölteni hogy „előre nem látható” akadályokba ne ütközsem.) zsákba varratom magam, port hintek a fejemre és gyászolok, vezeklek. Vezeklek mert bűnös vagyok . . . . .

Régen volt. Még iskolába jártam és „jó” barátaim voltak, tehát könyelmű is voltam. Egy napon hozzám jön egy ilyen barátom,

megkér, hogy kísérjem el Monostorszeghre műkedvelői előadásra. Elmentem vele. Az előadáson jól mulattam, azaz jól mulattam volna, ha egy gondolat nem bántott volna, amelynek leírásával nem úntam a „nyájas” olvasót. A műkedvelői előadásban elszavaltak többek között egy monológot. Nem modhatom, hogy jól, avagy rosszul szavalt az illető előadó kisasszony. Nem figyeltem. Előadás után a kellenél többet társalogtam egy második kisasszonnyal. Könnyebb megértés végett nevezük az előadót (a monologizálót) A.), a kiválasztott és csekély személyeknek legjobban tetszőt: B.) kisasszonynak. Tahát B.) kisasszonnyal sétáltam, ki hirtelen csak odahívta A.) kisasszonyt és bemutatta nekem. C.) t. i. csekélységem — C. lévén a zenében is irányadó hang — kötelességének tartotta a séta közben a vezér hangot képviselni. Egyszerre B.) kisasszony kérdi tőlem, hogy mint tetszett a ma este elszavalt monológ? Ha halgattam volna a szavaltót és ismertem volna Monostorszegh családi és társadalmi viszonyait, a megszéghz

megkivántató és udvarias véleményem formáltam volna. Demiután ennek ellenkező esete forgott fen, nem bírtam másra következtetni, mint hogy B.) kisasszony az illető előadónak talán haragosa és ennek okáért az én lesújtó bírálatomat is akarja hallani, tehát azt találtam felelni, hogy „biz” rosszul szavalt.” Hogy A.) kisasszony B.) kisasszonynak unokatestvére (ezt később tudtam meg) az már csakugyan, az én pechem.” Vagy nem az?

Hát erről irtam én a télen egy tárczát.

Az idő mulott. A jég megolvadt, az bolya elszáradt, sőt már a nyár is zsibbasztó hőségével köszöntött be. Az időnek ezen pHónixi alakulása teljesen rendben történt, kisebb-nagyobb időváltozási ugrásokkal, hol előre, hol hátra.

Tegnapig rendben volt minden. Csak a „Z. és V.”-nek tegnapi számában megjelent „Nyílt levél” zavartam a fenn megírt megfigyeléseimet és a szokásos, egyhangú napi rendemet.

Egy azelőtti „jó” barátom — régen volt az, tán nem is igaz — megérkezett üdülésre

helyiség; ezeket is becsukják este nyolczkilenc órakor, s mindenki nyugalmra tér. Ezt a csendet még a honvéd lakatnyasa sem zavarta. Mérsékeltlen verik ott a dobót, fújják a rézkürtöt, s mikor estéknint a takarodó utolsó melabús akkordjai is elvesznek a messzeségbe, bezárul az ajtaja, s akár kolostornak nézheti az idegen, ezt az impozáns épület kolostuszt. A csend ezután hatalmas és méltóságos. Ezt a csendet zavarta meg vársárp este három fiatal hadfi, álló órahosszat tartó éjjeli zenével. Zajos kardcsörtetés adták tudtúl kilitűket. Ez a kardcsörtetés a holdnak tudandó behibául, mivel messze bújdokolt a felhők mögötti magasságban, s ezért vált szükségessé ez az ismert katonai „szignál”. Mert, ha a hold megjelenik, kardcsörtetés nélkül az éjjeli muzsika is csendesebb. Szólt volna a zene az ablak alatt, a szerető szívet magába záró, érző kebel pedig egy fa árnyékából élvezte volna az éjjeli csendjébe messze halló zenét, s csendes dudolással kísérte volna annak ütemeit: „Mért is szeretlek oly nagyon“?

* Kölcsönös biztosító szövetkezet Szabadkán. A szabadkai földbirtokosok szinejára, f. hó 11-én, esütörtökön d. e. 10 órakor a „Bárány“ szálloda dísztermében értekezletet tartottak egy szövetkezeti alapon álló — jégkár elleni — kölcsönös biztosító társaság megalakítása céljából. Az értekezlet egyhangulag kimondotta, hogy a jégkár elleni kölcsönös biztosító társaságot, mint alkalmi egyesületet megalakítja, s nyomban megválasztottak: elnökké: Regényi Lajos, igazgató választmányi tagokká: dr. Bíró Károly, dr. Janiga János, dr. Lipózsencsits Lázár, Sztantics József, Törley Gyula és Vujkovits Cz. Pál. Az igazgató választmány pénztárnokká: Sztantics Józsefet, jegyzővé pedig: dr. Janiga Jánost választotta meg. Az aláírásúvek a szabadkai általános takarékpénztár részvénytársaság helyiségében vannak kitéve, a hol a hivatalos órák alatt bármikor jelentkezhetnek a gazdák felvétel végett, a befizetések ugyanezen pénztárat által kiállítandó takaréketét könyvecskék útján teljesítendőik.

* Eljegyzés. Csovits Tamás, a szabadkai közgazdasági bank második könyvelője, jegyet váltott Malagurszky Józefa kisasszonnyal, Malagurszky János földbirtokos s szabadkai városi bizottsági tag leányával.

* A füstbe fulladt. Tumbász Márián kelebiai szőlőjében levő házában

a munkások, — hideg lévén az idő, tüzet raktak a szobában. A magasan csapkodó lángoktól a szoba menyetezt tüzet fogott, s a tűz csakhamar a tetőzetre is elharpódzott. A megijedt munkások siettek a tüzet oltani. Felmentek a padlásra, melyet ekkor a füst már a fulladásig megtöltött. Oltás közben az egyik munkást Vojnics Hajdu Félixet a füst megfojtotta. A tűz által okozott anyagi kár egyébként jelentéktelen.

* Letartóztatott díjnok. Madar János zentai kir. telegkönyvezető azt tapasztalta, hogy egy idő óta vesznek a zárt fiókjából a bélyegeket. Hiába kutatta, kereste a tolvajt nem birt sehogysen a nyomára akadni. Tegnap reggel azonban keresés nélkül is megkerült a bélyegoltavj. Kora reggel, fél 7 óra tájon. Nagy Károly járásbírói díjnok a járásbírói szolgálatján járt, — hivatalba jött. Az ott tisztogató hivatalosolagnak feltűnt ez a díjnok nagy lelkiismeretesség s gyanítani kezdették, hogy nem jójáraban van. Esztükbe jutott, hogy a telegkönyvezető napról-napra bélyegoltavjait keres. Összebeszéltek és lest vetettek. A telegkönyvezető szobája melletti kiadó-szoba ajtaja mögé lesbe állították Szabados Elek járásbírói díjnokot, aki éppen tisztogatóni segített s a közeli szobákban ők is meghúzódtak. Kis idő múlva láma hallatszott a telegkönyvezető szobájából. A szobába rohantak s a hatalmas termelt fogoly karjai között találták Nagy Károly díjnokot, kit éppen abban a pillanatban lepett meg, mikor álkulescal a fiókot kinyitotta. A kulcs benne maradt a fiókban s bármennyire kérte is nem adták neki vissza. A magáról megfélekedett fiatal embert azután körülfogták és leki érték a rendőrkapitánysághoz, hol nyomban le is tartóztatták. Ez ügyben a kihallgatások most folynak.

† Haláleset. Bencze Balázs nő szül. Csia Mária, Bence Balázs bajai kir. törvénytörési betétszerkesztési bíró urnak neje. f. hó 11-én, alig egy órával rá, hogy gyermekének életet adott, meghalt 25 éves korában.

* A ragadós állati betegségek állása Bács-Bodrog vármegyében május 10-én. Lépfene: Títel 1 udvar. Vesztség: Csantavér 1 udvar, Kovil-Szt.-Iván 1 udvar, Lality 1 udvar, Ó-Becse 10 udvar, O-Kanizsa 4 udvar. Sztanics 1 udvar, összesen 6 község 18 udvar. Takonykór és bőrféreg: Káty 1 udvar, Ó-Becse 1 udv. R.-Miliics 1 udvar. Szántova 1 udvar, összesen 4 község 4 udvar. Rühkór: Bács-

Vaskut 1 udvar, Csataalja 4 u., Dautova 25 udvar, Ó-Becse 1 udvar, Temerin 1 u., összesen 5 község 32 udvar. Sertésorbánó: Mohol 1 udvar. Sertésvész: Bács-Csób 1 udvar, Baes-Martonos 1 udvar, B.-Monostorszeg 1 udvar, Bajsa 1 udvar, Bogojeva 5 udvar, Gajdobra 5 udvar, Járek 3 udv., Káty 1 udvar, Temerin 6 udvar, Títel 1 udvar, Veprovác 8 udvar, összesen 11 község.

* Jótékonyág. Császka György Kalocsa nagyerőmű érseke jótéteményeit egy újabb gyarapította. Hódásgh községe egy óvodát építettett s annak szépen sikerült emeletes háza készen várja az intézet levezetésével megbízandó apácákat. Ezen intézet fenntartási s berendezési költségeinek fedezésére Császka György kalocsa-ai érsek 4500 forint adományozott Hódásgh községnek, mely kiváló bőkezűségért a község lakóinak szívvel marandó hálaemléket emelt magának.

* Gyűjtés a bezdáni tűzkárosultak javára. A bezdáni tűzkárosultak javára a bács-kulai járásban dr. Széchenyi Tamás főszolgabíró gyűjtést indított. A gyűjtés eredménye 288 forint 28 krt tett ki, a mely összeg a károsultak között leendő kiosztás végett Bezdán község előjáróságának megküldött.

* Plébános választás. A zentai gör. kel. egyházközség folyó hó 9-én tartotta meg a plébános választást. Jelöltek: Prekajszyk Milos eddigi h. Jelkés, Berity Beriszáva és Dimitrievits Timot. A 39 szavazatból Prekajszyk nyert 33 szavazatot, Berity ötöt és Dimitrievits egyet, tulajdonom szavazatbóbsággal tehát Prekajszyk Milos választott meg.

† Halálozás. Basch Albert földbirtokos, megye bizottsági tag, izr. hitközségi elnök, stb. folyó hó 10-én éjjeli 11 órakor életének 59-ik és boldog házasságának 19-ik évében hosszas szenvedés után elhunyt Csantavéren.

† Halálozás. Kukov György apitini kir. járásbírói tisztviselő neje szül. Reich Mária folyó hó 8-án életének 47-ében jobblétre szenderült.

* Választmányi ülés. Bács-Bodrog vármegye gazdasági egyesületének választmánya folyó évi május hó 23-án délelőtt 9 órakor a vármegyepalota kistermében ülést tart. Az ülés tárgyai: 1. Elnöki előterjesztés a szegedi országos mezőgazdasági kiállításon való részvétel tárgyában. 2. Egyéb előterjesztések és indítványok.

* Az unalom betegei. Az „Esti Ujság“ keddi száma ezen a czimen körül-

szülőfalujába. Ézer bocsanatot kérek, hogy egy rég nem látott (ugyan még most sem láttam) bácskai földit nem siettem üdvözölni. Hiszen nem tudtam, hogy megérkezett! A sorsnak illetlen üldözését már nem bírom tűrni. Fellázadok ellene! Neki rontok!

Mint már mondtam a „Z. és V“-nek „Nyilt levele“ tudatá „jó“ barátomnak megérkezett. Hibámat ime most pótlom. Üdvözöl a mint nagy (nagyaságban) térfűt, bácskai földit, Isten kegyelméből kiválasztott B.-Monostorszegh dicsőségét! „Dicsőségét mondom. Mi sem természetesebb ennél! Ha én — ő szerinte — Apatin gyöngye vagyok (csak egyik, mert igen sok van!) ő, ki valósággal elérhetlen meteórnan tűnik fel előttem, B.-Monostorszegh dicsősége, annál is inkább, mert Apatin több lakóssal bírván, mint Monostorszegh, több hírlapíró ember is lakik benne (ne gondolja ezt az „édes“ barátom —) valami czélzásnak, büszkélkedésnek vagy más valami egyébbnek) és mivel minden gyöngynél drágább, kedvesebb a dicsőség, méltán nevezhetem őt B.-Monostorszegh dicsőségének.

A kérdéses és „kedves“ barátom által rt cikk ellen kifogásom nem lehet, a szólás szabadság korlátozva nincs, ezenkívül ezuttal bírálni („kritizálni“) sem szándékozom.

A cikk igen meglepett. Nem azért, mert valaki: az én „jó“ barátom igekezett engem leczkézteni és eddig szerzett tapasztalatait, mint pl. a műkedvelői előadások sűrű látogatása közben szerzett praxisát ismertetni, hanem azért, mert azt állította, hogy én, már mint én a monostorszeghi leányok megsérteltem. Bocsanát! Bár mennyire el is voltam keseredve azért, soha életemben térfít, legkevésbbé hölgyet és még hozzá leányt nem sérteltem meg. Hiszen az én „édes“ barátom ismert engemet, gondolhatta tárczájának megírásakor, hogy rossz szándék nem vezérelt. Én nem hangsúlyoztam mint barátom írja — (de nem is csipkedtem) a monostorszeghi leányok szépségét és bájait. Ezt igazolja az is, hogy a tárczámnak a végén, mint tettét megbánó és vezeklő (akár mint jelenleg) fiatal ember vonulok vissza. A tényállás ez. Tessék csak „jó“ barátomnak utána járni a dolognak. Még ma

is sajnálom az akkor tönkretett fekte nad-rágomat.

No most térjünk át a „kedves“ barátom által említett hírlapi működésre és nekem adott tanácsaira. Hírlapírói tudományát, illetőleg tehetségét még mindig tiszteltem és bámultam. Az iskolában is; hát még most! Sajnálom, hogy azt állandóan nem élvezhetem! A jó tanácsokat köszönöm, de én is tudom, hogy „minden megtörtént eset leírásánál legelőször győződjék meg az ember a tényállásról (nem egyoldalúan) és akkor ragyogtathatja tollát.“ Különbösen remélem, hogy az én „jó“ barátom más esetekben ezt mind megeseleksi.

Vége az én „jó“ barátom cikkében azt írja, hogy ha én tárczámban nem is irtam volna ki szülőföldje helyét, még is ráismert volna a tárczámban használt jellemzésekből. Ugyan, ugyan . . . . !

Tessék csak kissé gondolkozni!

Neuser Armin,
segédjegyző.

töli világgá, hogy egy bács-kulai illetőségű, Stolez Antal nevű szabólegény Budapesten életuntagságból öngyilkos lett. Ebből az alkalomból úgy lepipálja megénk ezen igen kedves helységét, hogy ha annak a figurázásnak minden szava igaz lenne, nem maradna egyéb hátra, mint mindenki — aki csak teheti — hátat fordítson annak, s költözzék el onnét, mert valóságos szégyen lenne tovább is ott maradni. Stolez Antal ugyanis, mint előtte anyyan, a főváros zajában meguntta az életét, s öngyilkossá lett. Utolsó kívánságaként megírta szüleinek, hogy B.-Kulán temessék el. Ott, ahol született, s családja, rokonai, ismerősei vannak. Ebben mi különös sincs. S amellett rokonainak is jobban esik, ha halottaik nincsenek a messze idegenben, irántuk való szeretetüket kifejezhetik a kegyelet minden alakjában; eljárhatnak a sírjukhoz, gondolozhatják azt, s a fájdalom könnyeiben enyhülést szerezhetnek lelküknek. Hogy Stolez Antal, végzetes tette előtt mind erre gondolt, ez csak azt mutatja, hogy megtört lelkeben lakott nemes érzelem, s a rokonai iránti szeretete utolsó perczéig sem vesztett ki szívéből. Erről az esetről így ír az „Esti Újság”: „Egy szép napon végül annyira unatkozott szegény Stolez Antal, hogy fejbe lőtte magát végtelenen unalmában. Egy durranás és vége mindennek, Stolez Antal nem fog unatkozni többé soha, annál kevésbé, mert levelet hagyott hátra ékes gót betűkkel írva, a melyben kéri az atyafiságát: hogy ne hagyják a holttestét ebben az unalmas városban eltemetni, hanem vigyék haza Bács Kulára. Véletlenül van szerencsénk ismerni Bács-Kulát, a hová Stolez Antal halála után vándorolt. A telecskai dombok alatt fekszik a Ferencz-csatorna mindkét partján és Közép-Európa legunalmasabb fészke. Négyezer egy esztendőben van vásárja, de azt kérelhetetlen következetességgel szétvéri az eső. Panoramás, medvétancoltató, vándorszínész, talián muzsikos még a határát is elkerüli, inkább nem eszik, semhogy Bács-Kulán töltsön el egy napot. Ha az egész világon szép idő van, Kulán akkor is esik, ott vagy akkora sár van, hogy kerékagyig dagaszt benne a kocsi, vagy olyan por, hogy a nagyharangnak is elállt a hangja.“ Hogy mennyire nincs igaza ezen lapnak azt mindenki tudja. Bács-Kulán még senki sem unatkozott. Ott mindig vig élet van, s ha egy-egy más városbeli oda kerül, igazi bácskai vendég szeretettel fogadják, s a fehér asztal mellett úgy elkezelik, hogy egyáltalán ideje sincs unatkozni, vagy annak hiányát érezni, hogy B.-Kulán nincs Opera, Nemzeti, vagy állandó orfeum. Hogy az ily szives vendéglátás testi szenvedelmét enyhíteni lehessen, oly pompás gőzfürdője van ennek az „unalmas fészke”-nek, aminővel, sok nagy város sem dicsékedhetik. Bács-Kúla pezsgő társadalmi életét igen szépen mutatja az, hogy állandó műkedvelő társasága, két dalárdája is van. Ezek időszakonként előadásokat, táncmulatságokat rendeznek, amelyen találkozik egész közép Bácska élkelősége. A mindennapi élet is igen mulatságos Bács-Kulán. Az úri osztály igen jó barátságban él egymással. Nagyon el van terjedve a hölgyek körében a „legmodernebb” szórakozás: a kártyázás. Állandó „Frisse”-fire parthik vannak. S amint az urak a fehér asztalnál, úgy a hölgyek a kártya parthiknál nagy örömmel fogadják az idegent, akit aztán nem leitatnak, hanem megkopasztanak. Szóval, aki Bács-Kulára kerül, minden más örömben részesülhet, csupán az „unalom” élvezetéről kell lemondania. S ha Stolez Antal unalmából lemondhatott az élet örömeiről, nekünk, vigabb lelkületű embereknek könnyű lesz lemondani a Kulán kínálkozó mulatságok kedvéért, az unalomról. Amiképpen az Esti Újság-nak is le kell arról mondani,

hogy Bácskában készpen gyanánt vegyék Stolez Antal szülővárosának a lebecsülését.

* **Házasság.** Benkő Pál bajai gazdasági tanár e hó 9-én vezette oltár elé Pintér Ilona kisasszonyt Baján.

* **Meggyilkolt tanuló.** Halasról írja tudósítónk: Imgrund István szabadkai fiút, a ki az itteni főgym. VIII. osztályának első tanulója, tegnap est 11 órakor egy koresmából hazamenve, készel szíven szúrták. Felépüléséhez kevés a remény. — A gyamu egy itteni kovácsra hárul, a ki állítólag szerelem féltésből követte el e szörnyű tettet.

* **Véresre vert lókereskedő.** Rosenfeld Hermann szabadkai lókereskedő, hétfőn delután bement a Bárány fogadó udvarába, hogy ott két olasz lókereskedővel elvégezze a dolgát. Dolguk intézése közben nézet eltérés merült fel közöttük, s ezt a két olasz úgy vélte legkönnyebben elgázítani, hogy rátámadtak a támadásra épen nem kész Rosenfeldre s véresre verték, Rosenfeldet a mentők, a két olasz lókereskedőt meg Herzeg dr. rendőr kapitány vette pártfogásába.

* **A tolvajok bosszúja.** Bajáról írja tudósítónk, hogy e hó 8-áról 9-ére virradó éjszaka ismeretlen tettesek börtök Denneberg Ignác szatőcsüzletébe. De mint-hogy daczára a bolt gondos átkutatásának, csak néhány krajcárnyi készpénzt találtak, valami módon megakarták a szatőcsüzlet gazdját bosszantani. Legalább erre vall az a gaztett, hogy az összes, a boltban talált szivarokat és egyéb dohányneműeket kiszórták az udvarra. Minthogy pedig akkor egész éjszaka szakadt az eső, nagyon természetes, hogy a kiszórt dohány hasznavehetetlenné vált.

* **Személyi hír.** Vajda Ödön zirczi apát ur f. méltósága a rendház meglátogatására f. hó 12-én Bajára érkezett.

* **A bajai helyi iparkiallítás** végrehajtó bizottsága — miután a kiállítási nagygyűlésen oly indítvány tétetet, hogy egy külön osztályban, az iparoságééé is állíthassanak ki általuk előállított iparkészítményeket — folyó május hó 7-én tartott ülésében oly módon határozott ezen kérdésben, hogy a helyi iparkiallításon csakis iparosok versenyezhetnek helyben előállított iparkészítményekkel. Meltánylandó volt az iparosság részéről ily irányban nyilvánult óhaj; mert a rendelkezésre álló aránylag rövid idő alatt az iparosnak és összes személyzetének egyetértőleg, válllatve kell közmmunkálkodnia, hogy a kiállítandó tárgyak versenyképesen, izléssel, jól és olcsón előállíthatók legyenek. Ha pedig a segéd mesterével ugyanazon műhelyben versenyezne, ebből a kiállítás hátrányára könnyen torzsalkodás származhatnék s különben is a segédek túlnyomó része csakis az iparosok anyagi támogatásával volna képes a kiállítás céljaira iparczikket előállítani. Hogy a közreműködők s illetve az ügyes segédek jutalmazása mégis lehetővé tétessék, a végrehajtó bizottság elhatározta, hogy a közreműködőknek az illeték mesterei ajánlatára mily módon leendő jutalmazása iránt az ipartestületet javaslatlattelre főlhívja. A kiállítás megkezdése és befejezésének határideje az eredeti javaslat szerint szept. 10-től 24-ig bezárólag vétett terve; de mert a szegedi 1. mezőgazdasági országos kiállítás — a melynek iparosaink is részt vesznek — szept. 10-én nyer befejezést, a legközelebb tartandó végrehajtó bizottsági ülésben fog a fölött határozat hozatni, valjon a kiállítás tartalma nem-e volna ezüsterűben szept. 17-től okt. 1-ig megállapítandó. Mindazok részére, kik a kiállításban részt venni szándékoznak, bejelentési határidő június 15-ike a kiállítandó tárgyak beszállítására határidőül pedig szeptember 9-ik napja állapított meg. Kimondatott, hogy térdjék

rendszerint nem fizetendők. A kiállító által beállítani kívánt szabadon álló szekrény területe után azonban négyzetméterenkint 3 frt, fal mellett álló szekrény területe után négyzetméterenkint 2 frt helydíj fizetendő. Iparáganként a résztvevők arányához képest oklevél, érem- és pénzbeli jutalmak fognak kiadatni. Jelentkezni lehet a kiállításra a szervező és gyűjtő bizottság tagjainak, az ipartestületnek és a polgári olvasó egyesületnek kiadott alálirási ivelyen. A végrehajtó bizottság helyeslőleg tudomásul vette továbbá, hogy a kereskedelemügyi m. kir. miniszter urhoz a kiállítás költ. éreire 3000 frt segély utalványozása iránt, továbbá a kiállítás szakszerű rendezésére Gerster Miklós szegedi kir. iparfelügyelő ur kiküldetésére elnökileg fölterjesztés intézetett, és egyben megbízatott az elnökös intézkedés végett, hogy a kereskedelmi muzeum díszítésre alkalmas tárgyait díjmentesen átengedje. A rendezendő kiállítás költségvetése megállapítatván, a főtéren emelendő eszernak, állványok, díszítésre, irodai stb. kiadásokra, díjakra összesen 6000 frt kiadás, a kereskedelmi ministeriumból, a várostól segély ezimén, belpárti egykekből, testületektől és magánosoktól adomány ezimén összesen 6000 frt bevétel irányoztatott elő. Végül megbízatott az elnökös, hogy a szövetség meggyékben levő közséégeket felhívások útján a kiállítás látogatására felkérje.

* **A Magyar Tudományos Akadémia** a legutóbb tartott tagválasztó közgyűlésén tagjai sorába igtatta a bajai származású Bayer József tudós hazánkfiát, ki alapvető kutatásaival és jeles irodalmi működésével e kitüntetést méltán megérdemelte.

* **Az időjárás.** — Május második felében. — Május hava, a költők tavasz ideálja, és a gazdák réme felében kitélt, meghozza az általam előre jelzett hívős, s kéllőleg csapadékos időt, helylyel-közell fagygyal, a csomópontok között állandóbb majd szöbb időjárással. Veszedelemesebbnek mutatkozik, amint ezt már jeleztem is a különben sem bizató Orbán napja. A teli hold összeesik a nappal, azt pedig régen ösmeri minden gazda, hogy ennek teljes állapota felhő emésztő és deret képző szokott lenni. Hogy miért? Az a Hold-tól visszavert napfényének rezgésében kereshető, amit azonban jelenleg még csak valószínűleg ösmerünk, de biztosan kimutatni még nem tudunk. A fagy orbán napra nem egész biztos, igen valószínű. Annak valószínűsége, hogy a Napon Cyklonok vagy kitéréssek lesznek ekkor, oly arányban van mint 3—1-hez, az előbbi esetben fagyot, az utóbbiban erős zivataros meletet hozna. A szőlősgazdák jól teszik ha a Jókai által ajánlt és kipróbált, s én általam már leirt papiros védekezést igénybe veszik s megmentenek, ha megelőzőleg az idő fagyot mutat, annyit termésükből, amennyit megmenthetnek. A fagy bekövetkezését a tapasztalt gazda amugy is megítéli, de van reá egy elég biztos módszer, egy műszer: az ugynevezett Lambert-féle polimer. Ez utóbbi egy hőmérő és nedvességmérőből áll, ha a levegő foka alacsonyabb, mint amily számon áll a műszer mutatója, a fagy az óv folytán bekövetkezik. Egy színházi látcső is elég különben ehhez, mert ha egy sötét üvegen s a látcsövön tekintünk a napba 23 24-én s azt látjuk, hogy a napon egy szét-szórt folt észlelhető, akkor a fagytól nincs mit tartanunk, ellenkező esetben résen kell lennünk. A 27, 28, 31. szintén változási pontok, de már nem oly veszedelmesek. A pünkösdi ünnepek szép időjárását semmi sem akadályozza, vagyis az ünnepek ami az időjárás illeti, a legkellemesebbeknek ígérkeznek.

* **A bajai gyümölcsészeti egyesület közgyűlése.** A f. évi május hó 7-én megtartott közgyűlés lefolyásáról röviden

a következőkben számolunk be: Elnök a megjelent egyesületi tagokat melegen üdvözlő és a közgyűlést megnyitja; majd lendületes szavakkal ismerteti az egyesület tevékenységét, főleg annak rohamos fejlődését és az általános támogatást, mit a folyton belépő tagok eléggé igazolnak is. A közgyűlésen jelenlevő kisdéd, de annál lelkesebb csapat valóságos lelki gyönyörrel hallgatta az egyesület kiváló elnökének további jelentését, melyből csak okulást, erőt és kitartást meríthetünk, abból a munkából t. i. a mely a közös jó javának előmozdítására van szentelve. A folytonos haladás zálogát láthatjuk abban is, hogy Baján időszakos gyümölcs-, gyümölcstermény-, esetleg egyéb, nem gabonamű vásár létesítése élvben elfogadtattott. Miután az elnöki jelentés más alkalommal teljes keretében ismertette lesz, így a közgyűlés tulajdonképeni tárgyra, a tisztújításra térhetek. A tisztikar így alakult és a mandátum 3 évre szól. Elnök: Nagel Sándor, alelnök: Hesser Gyula, titkar: Weisz Rezső, pénztáros: Drescher Gyula, gazda: Benkő Pál, könyvtáros: Schön Ödön. Az igazgató-választmányi tagjai lettek: Bernhardt Ernő, Gáspárk János, dr. Hegedűs Aladár, dr. Lemberger Armin, Lerner Antal, Reich Salamon, Somogyi Emil, Szaday Kálmán, Tauszig Jakab, Vida Dániel, Vojnits Dániel és Weisz Nándor. Végül Hesser Gyula indítványozza, hogy az elnöknek lebilincselő előadásáért, továbbá, miután a felsorolt érdemzetes eredmény egyedül az egyesület önzetlen elnökének köszönhető, jegyzőkönyvi köszönet szavazzassék. Nagel Sándor megköszöni a bizalmat és igéri, hogy az egyesület ügyeit a jövőben is szívén fogja viselni; az elért sikert pedig nem önmagának tulajdonítja, hanem azt a vele együttműködő, buzgó választmányra hárítja.

(Figyelmeztetés. Oblát Henrik zombori férfi-szabó cég mai hirdetésére figyelmeztetjük tisztelt olvasóinkat.

(Egy betegség elűzése. A gátbaj gyakori betegsége különösen a közszevesembereknek. Tompa, bizonytalan fájdalommal jelentkezik, később szúrás, zsidóság kísérő és hidegletel vagy forrózás csatlakozik hozzá. Sokszor egyszerre lepi meg az embert, sokszor fokozatosan terjed és a fájdalom egyszer a combban, másodszer az egész végtagon érezhető. A fájdalom akkora, hogy lehetetlenné teszi az alvást. Ha az ember jár, vagy megereitelti magát, ha a sarkára lép, élesebb a fájdalom. Szívesen urnaközüljük egy hatvanöt éves öreg urnak, M. Béalet föld-birtokosnak Bouchet-ben, Assion kerület (Ardèche, Franciaország) gyógyulását, melyet a Réveil Ardéchois című újság egyik tudósítója igazol. Több mint három éven át, írja Béalet ur, gátbajban szenvedtem, mely annyi fájdalmat okozott, hogy alig tudtam még állni is. Gyakran, a mikor juhaimat őriztem, négykötél kellett menem. Szerencsétlenségemre még influenza-járvány is keletkezett, mely senkit sem kímélt meg. Én is megbetegedtem. Az influenza következtében fáj a derekam és macacsul köhögtem. Hiába kértem több orvostól tanácsot. Egy napon a Lyon Républiquein újságban olvastam, hogy valakit a Pink-pilulák megszabadították a gátbajtól. Habozás nélkül két doboz ilyen pilulát hozattam. Tíz nap múlva már nem volt fájdalmam és nem köhögtem és néhány doboz elhasználása után már gátbajom sem volt. Ma egyenesen, és büszkén sétálok és nyíltan hirdetem a Pink-pilulák gyógyító hatását. A Pink-pilula általános elismert vérorosztó szer és a most olvasott bizonyítja, hogy jó hatása van a fejfájás és más, a gátbajjal egybekötött bántalom ellen. Kitartó gyógyszereléssel meggyógyítja a gutaütést, a végtagok bñnaságát, epilepsziát és vikuszitán-

cot, a mi az ideg elgyöngülésének végső jele. A Pink-pilulák sápadt személyek számára kaphatók a gyógyszerárakban, valamint a magyarországi főraktárban: Depot der Apotheke von Gablin a Cie Budapest, V., Váci-körút 17. szám. Egy doboz ára 1 frt 75 kr. és hat doboz ára 9 frt. Central-Depot für Europa, Gablin & Co. 3 Cité Trévise Paris.

Közgazdaság.

Néhány szó a mezőgazdasági gépek beszerzéséről.

Gép nélkül ma már gazdálkodni nem lehet s a gazda — hogy helyt állhasson a nagy versenyben kénytelen minden segédeszközt megmagadni, melylyel a termelést olcsóbbá teheti. Hisz az árakra ugy sem lehet neki nagy befolyása. Már pedig az olcsó termelés leghathatósabb segédeszközeink egyike a gépi munka, mely gyors, sokat végez s mely a legolcsóbb, még olcsó napszámmal is, s végre mely sok esetben jószágra nézve is felette áll a kézi munkának.

Ezzel azonban korántsem akarjuk azt mondani, hogy a gépi munka minden esetben feléje helyezendő a kézi munkának. A gazdának saját érdekeit védő kötelezettségein kívül még társadalmi kötelezettségei is vannak, melyeket ép úgy szemelőtt kell tartania, mint a maga érdekét. Hisz éppen a gazda az, aki egymaga boldogulni gazdaságában nem tud, aki a legmodernebb, legkötőbb gépek birtokában is kénytelen a kézi munkára, a kézi erőre is támaszkodni. Mivel pedig a kézi munkát a szegény néposztály szolgáltatja, annak kenyerét a gépek kedvéért elvenni nem szabad, mert az előbb-utóbb megboszulja magát. Fel kell tudni osztani a munkát a kézi erő és gépi erő közt úgy, hogy mindkettő érvényesüljön tudjon. Ott, hol tömeg munkáról, egyszerű mechanikai munkáról van szó, hol sokat és gyorsan, olcsón kell tudni végezni, ott dolgozzon a gép. De a gazdasági munkák közt igen sok van olyan is, melynek végzésére a gép ereje nem elegendő; melyhez intelligencia is kell, mely nem egyszerű munkából áll, hanem melyet öntudatosan kell végezni, hogy az eredmény jó legyen, ide kell a kézi erő. S ez minden gazdaságba, bárminő kítőnő gépeket fognak még szerkeszteni.

A gép tehát nélkülözhetetlen kelléke a gazdálkodásnak s ezért kell, hogy a gazda azt ismerni és alkalmazni tudja, de szükséges az is, hogy az a gép munkáját jól végezze s tényleg haszonnal alkalmazható legyen.

Ha összejárunk néhány gazdaságot, majdnem mindegyikben lehet találni használaton kívül helyezett, lomtárba került gépeket, melyeket nem a használat, tett tönkre, hanem melyek beszerzése hasznavehetetlen bizonyultak s ezért — miután értékesíteni nem tudták — a lomtárba kerültek. Nem nagyítás, hogy egész vagyon hever ilyen félredobott gépekben, mely vagyon jó része megmaradhatott volna a gazdák kezén, ha óvatosabbak lettek volna a

gépek kiválasztásánál és beszerzésénél és ha óvatosabbak lettek volna a beszerzési forrás megválasztásánál.

Igy tél utólján s tavasz felé, de nyáron is, a gépigyűzőknek egész raja kerekedik fel s lepi el az országot, bejárva még a legkisebb helyeket is, hogy áldozatukat szerezhessen a gazdaközönség közül saját bűnös manipulációira. Ezen ügynökök tekintélyes csapata Erdélyt különös előszeretettel keresi fel s az erdélyi gazdák maguk tudhatják legjobban, hányan esnek évenként áldozatul ilyen ügynököknek, nemcsak az egyszerű, tanulatlan s tapasztalatlan szegény földmivelők közül, hanem a tanult gazdák osztályából is! Pedig könnyen lehetne segíteni a bajon, ha a gazdák akarnák! Nem kell hozzá semmi más, csak az az elhatározás, hogy utazó ügynököktől egyáltalán gépet elvből nem vesznek. Ha ezt megtették, vége lesz a lomtárba dobott rozsz gépek tömegének.

A mai posta- és vasuti viszonyok közt az utazó-ügynökségre szükség nincs. Minden írni és olvasni tudó gazda egyenesen, közvetlenül a gépgyárral állhat összeköttetésben s ezzel nemcsak hogy jó gépet kaphat, de olcsóbban is juthat hozzá és megmenekül a becsapás, a megalatás veszélyétől.

Az utazó ügynök ugyanis legelsősorban arra néz, hogy minéi legtöbb gépen adhasson túl, mert ez után kapja a jutalmat, províziót. Hogy aztán az a gép jó-e vagy rozsz, hogy az kelle annak a gazdának vagy sem, azzal nem törődik. Így azután akárhányszor megesik, hogy a gazda drága pénzért értéktelen limlomot kap.

A számos csalási esetek közül álljon itt csak egy példa gyanánt. Eljön az ügynök valamelyik faluba vagy gazdaságba. Ott kiadja magát rendesen vagy gyárigazgatónak, vagy gépészmérnöknek, vagy gyári főhivatalnoknak. Felkeresi a gazdát s elkezd neki kinálgatni gépeit. Rendesen már valamiképp tudta, hogy az illető gazda venni szándékozik egy vagy más gépet. Vagy pedig elkezd dicserni a gyár új gépét, mely sokkal jobb és olcsóbb, mint akármelyik más gyár gépe. Meg is mutatja papíron az a gépet s kezdi magyarázni töviről-hegyire azt a gépet, melyet ő is csak papírosról ismer. Ügyesen rábeszéli a gazdát, hogy milyen nagy haszna lesz ebből a gépből. A rábeszélésekkel addig fel nem hagy, míg a gazda útóbb — bár kellenül is — megkérdezi, hogy hát mi az ára annak a gépnek. Erre aztán az ügynök azt mondja, hogy nagyon olcsó nem is kell egyszerre fizetni — sőt a gyár vissza is veszi a gépet, ha nem fog megfelelni. Mikor aztán annyira vitte a dolgot, hogy a gazda elfogadja az üzletet, akkor aláírat vele egy ugynevezett megrendelést, mely pedig rendesen nem más mint válló vagy kötelezés s a melyen igen sokszor egészen más és drágább gép van jelezve, mint a minőt a gazda megrendelt. Már most a gazda le is fizet valami részletet az árból s várja a gépet. A gép megérke-

zik s akkor veszi észre a gazda, hogy mást küldtek, mint a minőt ő rendelt. Erre aztán megindul a levelezés és a gyárossal, utóbb a pörlekedés és a baj tulajdonképpeni okozója, az ügynök, az nincs sehol. Hogy az ilyen pöröknek mi a vége, azt szükségtelen itt tárgyalni, tudhatják azt a gazdák maguk is nagyon jól.

Igy tesz az utazó ügynökök legtöbbször — tisztelet a nagyon kevés kivételnek!

Már most lássuk, vajon nem-e helyesebb egyenesen: a forrásból megszerezni az illető gépet? Ha a gazdának szüksége van valaminő gazdasági gépre, minden gépgyáros szívesen küld neki egyszerű felszólításra kimerítő árjegyzéket, melyből kit lehet választani a megfelelő gépet — még a legtávolabbi helyekről is három nap alatt megfordulhat a posta s így a levélben való érintkezés eléggé könnyű és gyors. Választás után tudatja a gazda a gyárossal, hogy minő számú gépet akar s ugyanezzel tudatja vele azt is, minő feltételek szerint hajlandó fizetni. A gyáros viszont szívesen vállal felelősséget gépei jószágáért s ha a gazda feltételeit elfogadhatónak találja, kész az egyezmény minden közvetítés és család nélkül. A gyáros elküldi a megrendelt gépet s ha a gazda esetleg megcsalattva érzi magát — ami azonban jöhrü gépgyárosainknál ugyszólván teljesen ki van zárva — tudja hol és ki keresen a hiba miatt.

Daczára annak hogy jobb nevű gépgyárosaink üzleti tekintetben kifogás alá nem esnek, mert reális, tisztességes üzleteket kötnek, mégis gyakori azon esetek száma, mikor a gazda panaszkodik a neki szállított gép miatt, nincs vele megelégedve s vajmi hamar kész kijelenteni, hogy X. Y. gyáros gépei nem jók.

Ennek pedig legtöbbször maga a gazda az oka, mert oly gépet választott ki, amely nem az ő viszonyai közé való. Gépgyárosaink árjegyzékeken legtöbbször jelezve van, hogy a különböző igényeknek mily gépek, felelnek meg leginkább és e jelzések elég megbízhatók. Csak egyre kell ügyelni itt s ez az, hogy az árjegyzékben feltüntetett munkabírást nem szabad minden körülmények közt elérhetőnek venni. Ha valamely géparjegyzékben azt olvassuk, hogy pl. az egyik répavágó óránként 1000 kg. répát aprít fel, ezt nem helyes így megvárni a vett géptől. Gépgyárosaink mindenesetre hibáznak akkor, mikor gépeiknek csak a legkedvezőbb esetben elérhető legnagyobb munkabírást teszik ki árjegyzékeikben. Rendes körülmények közt az ott feltüntetett munkaeredményeknek 50—80% a szokott a gyakorlatban bevállni, különösen eleinte, míg a gazda nincs teljesen tisztában az illető gép kezelésével s munka-módjával. Tehát nem kell mindjárt a legnagyobb elérhető munkabírássra számítani.

De viszont nem szabad a géptől lehetetlenségeket kívánni, hogy pl. az a leghanyagabb kezelés mellett is sokáig

munkaképes állapotban maradjon. Tény az, hogy gazd. gépgyárosaink elég nagy gondot fordítanak úgy gépeik jó anyagára, mint helyes szerkesztésére s ezért elég messzemenő jótállást is vállalnak gépeik használhatóságáért.

Ifj. Szponson Pál
gazd. tanint. tanár.

Felelős szerkesztő: Dr. Alföldy Árpád
nyvred
Kiadó-laptulajdonos: Oblát Károly.

Hirdetmény.

A rasztinai ménesből 15 drb fölös számú, kocsiban be-tanított különböző koru és ivarú ló f. hó 22-én délelőtt 9 órakor a helyszínen tartandó nyilvános árverésen eladásra kerül.

Lelkiismeretlen gyárosok

ujabban az én többiben ki-tüntetett **GLOBUS** tisztító kivonatnak hamis után-zatait kísérlik meg forgalomba hozni **érték-telen** árúban és hasonló csomagolásban. A valódi és felülmulhatlan **Globus** tisztító-kivonat valamennyi dobozán az én teljes czégem és védjegyem látható

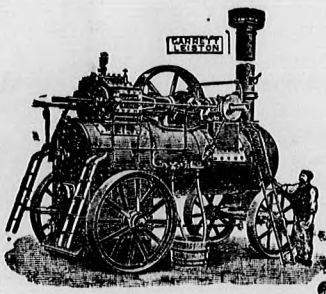
Globus a Vörös keresztiesikon.
Fritz Schulz jung. Leipzig
a tisztító-kivonat feltalálója.

Ifj. KOTZÓ PÁL

Budapest, V., Lipót-körut 18. sz.

(Vigszínház mellett, a nyugati pályaudvar s Margithíd közelében.)

A közönségnek pártfogását kérve, ajánlja Garrett R. és fiai féle legújabb szerkezetű **compound gőzmozgonyait félstabil- és stabilalakban**, a melyek 40 százalék tüzelőanyag megtakarítással dolgoznak.

Gőzmozdonyokat és gőzcséplőket négyszer fordítható acél-dobsinokkal, toldást nem igénylő szalmarázókkal és nagy zsita felülettel, minden nagyságban.

Minden fajta lovas **cséplőkészleteket, arató- és vetőgépeket, szecskavágókat, répavágókat** és minden más gazdasági gépeket.

Vidéken lakó szolid ügynökök kerestetnek!

Clayton & Shuttleworth Váczi-körut 68. sz. Budapest

mezőgazdasági gépgyárosok által a legújtanosabb árak mellett ajánlatnak:

Locomobil és gőzcséplőgép-készletek 2¹/₂ egész 12 lóerős, szálmakasztatók, konykolyozók, kanadai- és aratógépek, szomsz. 1166k. hozanók.

Columbia-Drill legjobb sorvetőgépek, szecskavágók, répavágók, kukorica-morszólok, darálóok, őrle-malmok, egytetemes acél-ekék, 2- és 3-vasúttal és minden egyéb gazdasági gépek.

Részi: az árjegyzékük kiadása után a legújtanosabb árak közzétételéig.

Lincolni törzsgyárunk a világon legnagyobb locomobil- és cséplőgép gyára.

Néhány szó a közönséghez!

1899. évi május elsején új előfizetést nyitunk a

ZOMBOR és VIDEKE

számára.

Bizalommal fordulunk a mi nagyra-becsült közönségünkhöz, hogy köszönetet mondjunk lelkes támogatásáért. Ennek a támogatásnak a következménye az, hogy a

ZOMBOR és VIDEKE

immár Bács-Bodrog vármegye egyik legelterjedtebb politikai lapja. Ezt a támogatást kérjük magunknak a jövőre is.

A

ZOMBOR és VIDEKE

becsületos és komoly munkával, jól értesült, irodalmi színvonalon álló lappal hálálja meg azt a meleg érdeklődést, amely minden lépését kíséri.

A

ZOMBOR és VIDEKÉ-

nek a cikkirói erős, de nem durva hangon, bátran, de nem személyeskedő kritikával, tisztességgel szolgálják azokat az elveket, amelyek Apponyi Albert zászlóján ragyognak.

A

ZOMBOR és VIDEKE

minden tekintetben szókimondó lap, amelynek csakis egy célja van és ez: a boldog és viruló Bács-Bodrog vármegye, ezért a célért küzd minden cikkével.

A

ZOMBOR és VIDEKE

előfizetési ára: egy évre 6 frt, félévre 3 frt, negyedévre 1 frt 50 kr.

Fővárosi szabó Zomborban.

Becses tudomására hozom a n. é. közönségnek, hogy

Zomborban, Kossuth Lajos-utca, a Sztojkovits-fé. e ház emeletén,

a takarékpénztárral szemben

férfiruha készítési-termet

nyitottam.

Nagy raktárt tartok a legujabb **angol és brünni** kelmékből; — a ruhák saját műhelyemben, személyes vezetésem alatt készülnek el.

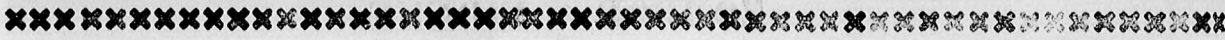
Frakk- és más alkalmi öltönyök 24 óra alatt, gyász-öltönyök 12 óra alatt készülnek el.

Amidőn még a legolcsóbb árakról, pontos kiszolgálásról biztosítom, maradtam

teljes tisztelettel

Vidéki megrendelések pontosan és gyorsan eszközöltetnek.

Oblát Henrik,
férfiszabó Budapestről.

Mörathon egy impágnál zomborban, a Kossuth Lajos-utca 12. szám alatt, a Kossuth Lajos-utca 12. szám alatt, a Kossuth Lajos-utca 12. szám alatt.

Ömmel erjia az ember kitűnő tulajdonságai miatt

Rszjára bármely dolganival, az utóbbi évek csapás ize elvész

A legeszegecsőbb keverék csigáris- és pipadohányra

Tekintve azt hogy Mörathon a nikotin ártalmas hatását a gyorsan megszűnik minden dohányos számára, minden dohányosnak ajánljuk, mert a nikotin hatását a legelőkeltebb és legújabb módszerekkel megszüntették, így a dohányosok egészségükért és életükért meg kellene tartaniuk ezt a keveréket.

Orosok által minden dohányosnak ajánljuk

Nagy csomag 30 kr. Kis csomag 15 kr. A csomagolás minden esetben azonos, a csomagolás minden esetben azonos, a csomagolás minden esetben azonos.

Hegyi rész csiszolt, a csomagolás minden esetben azonos, a csomagolás minden esetben azonos.

Vizomeladónkat jövendőre

Egyedüli készítő:

MÓRATH TIVADAR
gyógytűkereskedés, Grätz Vezetőképviseelő Magyarországi és a társországok részére

DVORZSAK JANOS,
beviteli ügynöksége,
Budapest, VI. Gyár-u. 43.

Richter-féle Horgony-Pain-Expeller Liniment. Capsici comp.

Ezen hírneves házi szer ellenállt az idős megpróbáltatásának, mert már több mint 30 év óta megbízható, fájdalomosító bedörzsölésként alkalmazták küszvényél, osztrál, tagzaggatásnál és meghűléseknél és az orvosok által bedörzsölésekre is mindig gyakrabban rendeltek. A valódi Horgony-Pain-Expeller, gyakarta Horgony-Liniment elnevezés alatt, nem titkos szer, hanem igazi népszerű házi szer, melynek egy háztartásban sem kellene hiányozni. 40 kr., 70 kr. és 1 ft. üvegonként árban majdnem minden gyógyszerertárban kapható; főraktár: Török lévesz gyógy-szeresznél Budapestben. Borsárlás alkalmával igen óvatosak legyünk, mert több kisebbértékű utánzat van forgalomban. Ki nem akar megkárosodni, az minden egyes üveget „Horgony” védjegy és Richter cégjegyzés nélkül mint nem valódi utasítsa vissza.

RICHTER F. AD. és társa, cs. és kir. udvari orvosi titkos, RUDOLSTADT.

Aki mer, az nyer!

A 100000 mariból kell, hogy 50000 kihúzassek!!!!

A legnagyobb nyereség egyetlen milliókorona!!!!

Cégemnek ezen általánosan ismert mottója t. feleltem szemben az eddigi sorsjátékoknál annyira bevált, hogy felhagytam érzem magam a most megkezdődő IV. sorsjátékban való részvételre felhívni. A szerencse által különösen kedvelt főnyerődíjban eddig a 80.000, 40.000 és 15000 10.000 korona nyereségnyeretett, összesen pedig több mint egy fél millió korona.

Legközelebbi húzás (I. oszt.)
1899. május 18. és 19-én.

Az I. osztályú sorsjegyek árai:
Egy egész egy fél egy negyed egy nyolcad
6 frt 3 frt 1frt 50 kr 75 kr.

A megrendelési intézkedések a m. kir. szab. osztályú sorsjáték fő-előadóhoz

Sternberg József bankháza Budapest VI. Teréz körút 6/a